

KÜRESELLEŞME VE DİNLERARASI DİYALOG

Prof. Dr. Mustafa E. ERKAL*

ÖZET

Çok boyutlu bir konu olan küreselleşme artı ve eksileriyle düşünülmelidir. Küreselleşmenin işleyişi önü açılan milli devletler için sorunlar yaratmaktadır. Özellikle milli devletlerin ufalanması buna bir örnektir. Dinlerarası diyalog çalışmalarının küreselleşme ile ilgili bir yanı vardır. Konuları sosyolojinin bütüncül yaklaşımı açısından baktığımızda bu çalışmaları küreselleşmeden bağımsız düşünemeyiz.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, milli devletler, kültür, dinlerarası diyalog, İslâm, Yeni Şark Meselesi, Büyük Orta Doğu Projesi, Misyoner.

ABSTRACT

Globalization as a multi-dimensional subject and a process has some positive and negative aspects. Those aspects create some negative problems for some national states. Notably atomization or ethnic differentiation of national states and emerging ethnic conflicts are some results of Globalization process. Dialog between different religions has some connections with that process. If we take the principle of Sociology named as "holistic principle", we are not able to discuss those relations apart from globalization.

Key Words: Globalization, National-states, Culture, Dialog between religions, İslâm, New Orient Conflict, Great Middle East Project, Missioner.

Yaşadığımız çağ küreselleşmenin çeşitli açılardan tartışıldığı bir çağdır. Küreselleşmenin bilhassa önü açılmış milli devletler üzerindeki etkileri önem taşımaktadır. Küreselleşme artı ve eksileriyle ele alınmaktadır. Küreselleşmenin

---

* I.Ü. İktisat Fakültesi Öğretim Üyesi

gündeme gelmesi yeni değildir. Ancak, iki kutuplu dünya düzeninden tek kutuplu ve tek patronlu dünyaya geçilmesi, soğuk harp döneminin geride kalması, Sovyetler Birliğinin dağılması, Orta Avrupa'da, Balkanlarda ,Orta Doğuda, Kafkaslarda ve Orta Asya'da siyasi haritanın önemli değişikliklere uğraması, milletlerarası hukuku hiçe sayan küresel gücün Dünyaya yeniden şekil verme gayretleri ister istemez küreselleşmeye ayrı bir anlam kazandırmıştır.

Küreselleşme iki boyutludur. Bunlardan birisi **maddelerin yaygınlaşmasıdır**. (Giyim-kuşam, fast-food, coca cola, Mc Donald's, Lee, Levi's, Adidas, Nike, Marlboro, losyon ve parfüm markaları, Marks& Spencer, GSM teknolojisi, internet, cep telefonu, İngilizce ve ABD doları, Müslüman olmalarına rağmen bazılarının taktıkları haç kolyeleri vb.) Bu örnekler popüler kültür olarak ifade edilen medya bağımlılığının, tüketim nöbetinin doğurduğu gündelik hayatın ortaya çıkardığı kültürün unsurlarıdır. Buna göre sahip olunan araç ve madde yenen ve içilene göre insana değer verilir; değer biçilir. Bunlara göre statü kazanılabilir. Bu unsurlar genelde ABD kaynaklı olup bunun yükselen değer ve kültür kodlarını yansıtır. İkincisi ise, demokrasi ve insan hakları, çevre koruma bilinci, şeffaflaşma, mal ve hizmet kalitesinde standartlaşma tüketicinin korunması, bilginin yaygınlaşması gibi **değerlerin yaygınlaşmasıdır**.¹

Küreselleşme yeni bir konu ve süreç de değildir. İngiliz Uluslar Topluluğu ile İngiltere arasındaki siyasi ve ekonomik ilişkiler dünün küreselleşme örneğidir.

Küreselleşme uzun bir süre akademik bir lüks ve tartışma konusu zannedilmiştir. Ne zaman ki Türkiye için kırılma noktaları Kıbrıs'ta KKTC'nin ve Türkiye'nin dışlanması, Orta Doğu'da Türkiye'nin hesaba katılmaması ve Irak'ta Türkmen gerçeğinin inkârı, Süleymaniye'de başımıza müttefiklerimiz tarafından çuval geçirilmesi ve Türkiye'nin Türk Dünyası ile ilişkilerinin ve AB yolu ile dondurulması ve kontrolü ortaya çıkmıştır; o zaman geç de olsa sorun fark edilebilmiştir.

Küreselleşmenin başarısı için küresel gücün karşısındaki ekonomik gücün parçalarının, siyasi varlıkların ufak olması ve mümkün olduğu kadar ufalanması hedeflendiğinden² önu açılmış milli devletler etnik, mezhep,cinsiyet gibi değişik

¹ DPT, Küreselleşme Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara, 2000, sh.67.

² Erkal.M.E., Sosyoloji (Toplumbilimi) 11. Baskı, İstanbul 2000, sh. 24

sorunlarla ve tuzaklarla karşı karşıya gelmişlerdir. Küreselleşmenin ideolojisi olan ve hedef alınan milli devletlerde farklı anlamlandırılan çok kültürlülük politikaları yolu ile farklılıklarının kutsallaştırılması, egemenlik ve hükümlanlık haklarının paylaşılması gündeme gelmiştir.

Küreselleşmenin olumlu yanları da mevcuttur. Ancak bunlardan istifade edebilmek adeta küresel plânlı ekonominin ve onun organlarının iznine tabidir. Bu olumlu unsurlar arasında; idarenin şeffaflaşması, tüketicinin daha iyi korunmasında evrensel normlar getirilmesi, ferdi hak ve hürriyetlerin genişletilmesi, sivil kesimin örgütlenmesi, çevre koruma şuurunun genişlemesi, Ar+Ge çalışmalarının teşvik edilmesi, bilgide ve teknolojiye standartlaşma, teknolojiye uyum, dünyaya açılma, çok disiplinli değerlendirmelerin önem kazanması gibi örnekler sayılabilir.

Ancak önü açılan milli devletlerde; siyasi merkezli ekonomik krizler, yabancı tekellerin artışı, çok uluslu şirketlerin iç ticarete de girmeleri, alt kimlik-millî kimlik çatışmaları, coğrafyanın ve sermayenin vatansızlaştırılması ve millî kimliksizleştirilmesi, etnik çatışmalar ve farklılıkların kutsallaştırılması, küresel entellektüel bağımlılık yaratan yabancı dille eğitim ve öğretim, ferdi toplumdan soyutlanması, ondan bağımsız ve ayrı düşünülmesi, parçanın bütününe önüne geçirilmesi, yerelliğin ulusallıkla çelişir bir şekilde öne çıkarılması, egemenlik haklarının devri, merkezi devlet fikrinin zedelenmesi, vatandaşlık bilincinin zayıflaması, gelir grupları ve yöreler arasındaki dengesizliklerin artması, sosyal devlet anlayışının zedelenmesi, millet altı unsurların millet ve millî kimlikle rakip gibi gösterilmesi, artan işsizlik, millî sermayenin dışarıya kaçması, reel sektörün olumsuz etkilenmesi, sosyal sorumluluk anlayışının zayıflaması ve millî devlete karşı kamu yönetiminde ve eğitim sektöründe alternatif egemenlik alanlarının yaratılması gibi birçok olumsuz madde hesaba katılmak durumundadır.

Burada bizi ilgilendiren nokta; dini hayatı ve inanç dünyamızı yozlaştırıcı, İslâmı yabancılaştırıcı birtakım hareketlerin ve cemaatlerin de küreselleşme ile beraber düşünülme zorunluluğudur. Nasıl ki misyonerlik hareketlerini sadece basit bir din değiştirmek şeklinde görmek ve onun siyasi amaçlarını hesaba katmamak eksiktir; aynı şekilde dini görünüm altındaki bir takım faaliyetlerin ve dinlerarası diyalog çağrılarının da küreselleşmeden bağımsız düşünülmesi eksik bir değerlendirme sayılabilir. Sosyolojide temel bir prensip olan ve parça-bütün ilişkilerini düzenleyen **“bütüncü veya bütüncül yaklaşım”** burada da geçerlidir. Parçalar belirli bir bütün içinde ele alınabildiği

takdirde anlamları ve gerçek mahiyeti anlaşılabilir. Bu bakımdan, değişik örtüler altında gündeme sunulan diyalog çabaları ve dıştan icazetli misyonerlik faaliyetleri küreselleşme bütününden ayrı düşünülemez ve ele alınamaz.

Günümüzde yeni Şark Meselesi olarak değerlendirilen Büyük Orta Doğu Projesi veya genişletilmiş Büyük Orta Doğu Projesi küreselleştirilenleri küresel itaate zorlayan bir süreci de beraberinde getirmiştir. Bu süreç toplumların çok farklı kesimlerinde ve hayat tarzlarında kendisini hissettirmektedir.

Küreselleşme ve buna uygun olarak şekillendirilmek istenen yeni dünya düzeni milletlerin inanç dünyalarına da müdahale edebilmektedir. İslâmî görünüm altında İslâmı zedeleyen bir takım gruplar ve hareketler küreselleşme ile gündeme taşınmaktadır. Doğrudan İslâmî hedef alamayanlar, “gel Hristiyan ol” diyemeyenler, siyasi amaçlı misyonerliğe alt yapı hazırlayabilmek için “Avrupa İslâmî”, “Belçika, Almanya vb. İslâmî” “ılımlı İslâm” ve “diyalog” çağrılarıyla ortaya çıkmaktadırlar. Hedef bütün dinleri veya en azından o dinler içinde belirli grupları bilhassa kendini mağdur hissedene, muhalif cemaatleri kontrol altında tutabilmek ve Washington’un eşgüdümüne alabilmektir. Tek dünya devleti için bu gereklidir. Komünizm çöktükten sonra hedef İslâm ve İslâmî en iyi temsil eden milli devletler olmuştur. İslâm ülkeleri birbirine düşürülmüş ve savaştırılmıştır. Bu politika halen Türkiye, İran ve Suriye hedef alınarak sürdürülmektedir.

Bir taraftan birbiriyle hiç uyuşmayan “İslâm” ve “terörü” bir araya getirip İslâmî terör adı altında İslâm dünyasına saldırmak, töhmet altında bırakmak; diğer taraftan İslâmî görünüm altında İslâmî tanınmaz hale getirmek, Müslümanların savunma gücünü kırmak, onları pasifleştirmek, yabancılaştırmak birlikte düşünülmektedir.

ABD klasik ve muhafazakâr, teorik olarak Batı ve ABD ile çatışmaması gereken soğuk harp geleneklerine sahip çevrelerden çok; Batı ve ABD’ye karşı hatta radikal bir takım gruplar içinde kendine bağlı unsurlar meydana getirerek anti-Amerikancılığı engellemeye ve kendini kabul ettirmeye çalışmaktadır. Böylece bu unsurlar sistemin içine çekilecek ve zamanla tanınmaz hale getirilecektir.

ABD tarafından önce **yeşil kuşak** hareketi gerçekleştirilmiş, komünist genişlemeye karşı İslâm kullanılmış, daha sonra ise, zaten ılımlı olan İslâma yeni bir ılımlı sıfatı eklenerek Müslüman, Müslüman’a karşı getirilmeye çalışılmıştır. **İlimli Müslümanlık** demek, Evangelist Hıristiyanlık ile diyalog

kurabilen Müslümanlıktır. Bir başka ifade ile Hristiyan-Musevi ortaklığı olan Evangelist faaliyetlere karşı çıkmayan Müslümanlık anlaşılmaktadır. Bir başka açıdan İsrail ile ABD ittifakına göz kırpan, bu ittifakın arkasındaki küresel sermayenin çıkarları ile uyuşan bir Müslümanlık ortaya çıkartılmaya çalışılmaktadır. Böyle bir Müslüman tipi, küresel gücün Afganistan'da, Irak'ta ve Dünyanın birçok yerinde ortaya koyduğu devlet terörünü, Irak'ta, Telafer'de Türkmenlere karşı kullanılan kimyasal silahları, cinayetleri, sivil halka yöneltilen katliamları içine sindirebilen, itiraz etmeyen, hatta ABD'yi haklı bile gösterebilecek gerekçeleri ortaya koyabilen, yayın organlarında ABD'ye hoş dakikalar geçirten bir tiptir.

Dinlerarası diyalog olabilmesi için İslâmın hoşgörüsünün aynen Hristiyanlıkta ve Musevilikte de olması gerekir. Biz Müslümanlar kendi dışımızdaki Semavî dinleri ve onlara gönderilen peygamberleri tanırız. Ama onlar ne İslâmı, ne de Hz. Muhammed'i kabul ederler. Hele İslâmın en son müttekâmil din, yüce peygamberimiz Hz. Muhammed'in de en son peygamber olduğunu kabul edemezler. Hatta bu konuyu o kadar ileriye götürmüşlerdir ki; Türkiye'den ayrılan ABD Büyükelçisi Edelman Devlet Bakanı'na gönderdiği bir yazıda buna işaret etmiş, ayrıca AB yetkilileri bunun ifade edilmemesini talep bile edebilmişlerdir. Bu saygısızca ve küstahça talep ve uyarılar Türkiye'yi yönetenlerin ülkeyi hangi konuma getirdiğini göstermektedir. Bu türlü ifadelere Diyanet İşleri Başkanı kısmen de olsa cevap vermiş; ama Devlet Bakanı Mehmet Aydın'dan gerekli ses çıkmamıştır. İslâmın son müttekâmil din ve yüce Peygamberimizin son Peygamber olduğunu belirtmek bunlara göre dinlerarası ayrımcılık sayılmaktadır. Aslında bu gerçeği kabul etseler onlar dinden çıkmış olabilirler. Birbirlerini tanımamakta ısrar edenler arasında diyalog nasıl kurulabilir? Bize göre üç dinden her hangi birine inanmak yeterli değildir. Hak din tektir ve o da İslâm'dır. Bir Müslüman için bunu ifade etmek laiklik ile de çelişmez. Düşünce ve düşüncenin serbestçe ifadesidir ve ferdi bağlar. Bunu ifade eden ferdin din ve vicdan hürriyetini kullanırken fert olarak bütün dinlere eşit mesafede olması gerektiği de ileri sürülemez. Fert için böyle bir zorunluluk yoktur. Hz. Peygamberi kabul ve tasdik etmek şarttır. Mühim olan kelime-i tevhid inancıdır; ama kelime-i tevhidi eksik değerlendirmek de yanlıştır. Dinlerarasında amentüler farklıdır ve ittifak yoktur. Cennete farklı dinlerde de gidilebilir; şu halde hangi dinden olmak önem taşımamaktadır şeklindeki yanlış

yaklaşımlar Müslüman'ı dininden ne ölçüde taviz vereceği tartışmasına götürür. Bazılarına göre bu **uzlaşmadır**.³

Dinler arası fark ılımlı İslâmcıların iddia ettiği gibi hiçbir zaman **teferruat** olmamıştır. Bizzat Hz. Peygamber ve onu takip edenler bu teferruatları yaymak için mi uğraşmışlardır? Bundan dolayı mı insanları hak yoluna davet etmişlerdir?

Dinlerarası diyalog kilisenin bütün insanları kiliseye döndürme amaçlı görevinin bir parçasıdır. Bu görev aslında mesihi ve İncili bilmeyenlere ve diğer dinlere mensup olanlara yöneliktir. Bunlara göre, birinci bin yılda Avrupa; ikinci bin yılda Amerika ve Afrika Hıristiyanlaştırılmıştır. Üçüncü bin yılda ise; Papa II. Jean Paul'a göre Asya'nın ve Ortadoğu'nun Hıristiyanlaştırılması esastır.

Şu halde; diyalog, asıl olması gerektiği şekliyle farklı din mensupları arasında küreselleşmenin gerektirdiği ilişkileri geliştirmek, farklı dinlerde inananları günümüzün sosyal ve ekonomik sorunlarından uzaklaştırıcı, sosyal sapmaları ve sosyal hastalıkları önleyici, insanlara manevi tatmin sağlayacak, onları tekleşmekten kurtaracak, sosyalleştirecek bir birliktelik değil; Hıristiyanlığa davettir.

Dinlerarası diyalog; Hıristiyan dünyasının etki alanını genişletme, Hıristiyanlığın dışındaki dinlere mensup olanlardan taraftar edinme, Büyük Orta Doğu Projesine (Yeni Şark Meselesi) hayır demeyecek, yozlaştırılmış bir İslâm anlayışı ve misyonerliğin küresel şartlara uydurulmuş modern şeklidir.

İkinci Vatikan Konsilince oluşturulan "Hıristiyanlık Dışı Dinler Sekretaryası" başkanlığını ve üyeliğini yapanlar bir dönem "Halkları Hıristiyanlaştırma Cemaati'nin mensuplarıdır.

Bu bakımdan amaç Dünyanın barış ortamına getirilmesi, huzurun sağlanması, dinlerin birbirlerini iyi tanması, mesajların doğru anlaşılması ve yorumlanması gibi hususlar diyalogun sadece üstündeki örtüdür. "Benim dinim bana, senin dinin sana" anlayışına uyulmadığı sürece, farklı din mensupları arasında temasların bir anlamı kalmayacaktır. Bugün olan maalesef budur. Günümüzde dinlerarası diyalogdan değil; monologdan bahsedilebilir. Çünkü bizdeki hoşgörü anlayışı karşı tarafta cinsellik ve para dahil her vasıtayı kullanarak Hıristiyanlaştırma şekline dönüşmektedir. Bu bakımdan diyalog

³ AKSIYON Dergisi, 13 Haziran 2005.,sh.44.

misyonerlik faaliyetlerinin merdiveni olmaktadır. Ancak bu husus ülkemizde tam anlaşılmiş değildir.

Dinlerarası diyalogu savunan Hristiyan çevrelerden; Kıbrıs'taki Türk soy kırımını belgeleyen toplu mezarlar, Bosna ve Kosova'daki toplu mezarlar ve katliamlar, Azerbaycan'da Hocalı (Karabağ) katliamı, Doğu Türkistan'daki nükleer soykırımlar, Filistin'de ve Irak'ta Müslümanlara karşı sistemli ortaya konan zulüm ve soykırımlar karşısında hiç ses çıkmamıştır.

Dinlerarası diyalogda Hristiyanlar İslâmı öğrenip din değiştirmeyecekleri gibi; Müslümanlar da Hristiyanlığı öğrenmiş olmayacaklardır. Bu diyalogla Hristiyanlar Müslümanları daha yakından tanıyıp İslâm aleyhtarlığından da vaz geçecek değillerdir. Farklı Dinler Dünya barışını tehdit etmemektedir ki; bunları anlamsız bir şekilde birleştirelim. Yarım Müslüman, yarım Hristiyan veya yarım Musevi olunabilir mi? Oysa üç dinli insan ütopyası yaratılmaya çalışılmaktadır. Bir bakıma İslâm- Hristiyan-Musevi sentezi... Hristiyanlarca kutsal kabul edilen Urfa'da bir nikâh merasimi gerçekleşir. Nikâhta üç ayrı dinin temsilcileri bulunur. Damat Hristiyan'dır; gelin ise bir Müslüman'dır ve Türk değildir. Damat enteresan açıklamalar yapar: "Ben Müslümanlığın iyi taraflarını alıp uygulayacağım; ancak kiliseye de gideceğim ve Ramazanda oruç da tutacağım". İşte, bu diyalog sentezi böyle bir bilmecedir.

Dinlerarası diyalog İslâmın tanınmaz hale getirilerek magazinleştirilmesi, bazılarında İslâm'dan ne ölçüde vazgeçilebileceğinin tartışılmasıdır. Bir başka ifade ile; Müslümanların devşirilmesidir. Bu eğilimin temelinde ABD ile çatışılmaz; uzlaşılır baskısı vardır. Kısaca, onların bize müsaade ettiği oranda Müslüman olalım anlayışı ortaya çıkmaktadır. Bu eğilimde Pentagon kaynaklı "medeniyetler çatışması" ve "tarihin sonu" tezlerinin aşırı etkisi görülmektedir. Müslüman adeta tarihte kendini suçlu görmeye mahkûm edilmekte; meselâ Haçlı seferleri ve İstanbul'un fethi dahil birçok önemli olay Hristiyanları tahrik olarak görülmekte ve fetihlerin ön yargıyı arttırdığı ifade edilmektedir.⁴ Aslında malûm cemaatin lideri bir hoca efendinin Papa'ya yazdığı mektup da bu çizgileri taşımaktadır.⁵ Bu mektupta "Papa'nın misyonuna talibiz" şeklindeki bir ifadeyi anlamak zordur. Çünkü; Papa'nın misyonu tektir ve Hristiyanlığı yaymaktır.

⁴ AKSIYON Dergisi, 8 Aralık 2003, sh.44.

⁵ Zaman Gazetesi, 10 Şubat 1998.

Kilisenin Hıristiyan dogmasında diğer inançlara , değerlere, hoşgörüye ve insan haklarına yer yoktur. Katolikliğin önde gelen kurucularından Aziz Augustin bir yerde hoşgörü hâkim olursa iblisin hâkim olacağını söylemektedir.⁶ Endülüs'te yapılan soykırım, haçlı seferleri unutulmuş değildir. Kilise Hristiyan dogmasını devlet dini haline getirmiş, karşı çıkanları yakmıştır.

Tek dünya devleti peşinde koşan Hristiyan -Musevi ittifakını meydana getiren Evangelistlerden bir yazar kitabında şunları yazıyor: "bu kitabı yazmaktaki amacım yakında dönecek olan İsa Mesih'in Orta Doğu ile ilgili kehanetlerinin bizim neslimiz döneminde gerçekleşeceğini göstermektir. Korkunç İslâmî terörün saldırıları konusunda sizi bilgilendirmektir. Tüm Batı Dünyasının Hristiyanlarını, İsrail'in Yahudilerini ve yumuşak başlı bizimle uyumlu Müslüman hükümetleri yok etmeyi planlamış olan İslâmcı teröristlere karşı topyekün bir savaş başlatmalıyız. Bağdat'ın yerle bir edilmesi ABD ve Evangelist kiliselerin bin yıl sürecek tek dünya devletini kurma hedefinin ilk aşamasıdır. Hıristiyanlık yeryüzünde egemen tek din ve kültür olacaktır. Buna hizmet edecek kişilerin din değiştirmeleri şart değildir. Tek dünya devletinin dünya görüşünü kabul eden uyumlu insanlar olmaları yeterlidir."⁷

Böylece yazara göre; Müslümanlar; ılımlı veya terörist olma tercihlerinden birisini seçmek mecburiyetindedirler.

Müslümanların bugüne kadar geliştirdikleri dini inanç ve geleneklerinden vazgeçerek Allah'ın Hz. Muhammed'e vahyi olan Kur'anı mutlak hakikatin yegane ifadesi olarak değil de; hakikatin sadece bir parçası ve görünümü olarak görmeleri mümkün değildir. Bunu bu şekilde düşünerek Müslüman kalınmaz. Tek Allah fikrinde birleşmek önemlidir; ama bu tamamlanmalıdır. Musevilik ve Hıristiyanlık yeterli olsaydı ve Müslümanlığa ihtiyaç olmasaydı; Allah Hz. Muhammed'i peygamberlikle müjdelemeyi ve Kur'anı indirmezdi. Kur'an diğer bütün din mensuplarına " Siz ancak Müslümanlar olarak can verin demektir." "Sizin dininiz size, benim dinim bana" (Bakara). her hal ve şarta uygun olarak bütün insanların birlikte yaşayabileceği asgari çerçeveyi belirlemektedir.

İslâmla Hıristiyanlık arasında temel teolojik farklar vardır. Zaten fark olmasaydı, İslâmiyet gelmezdi. Hıristiyanlığın Tevhid anlayışı da Kur'anla uyuşmamaktadır. Dinlerin eşitliği ve birbirinden üstün olmaması ütopyik bir

⁶ ARABACI, M., "Diyalog, Hristiyan Kültürü ve bir Ayet", Türk Yurdu, Ocak 2005, sh.27.

⁷ ARABACI, M., agm., sh. 28. Ayrıca, Prof. Dr. Yümni Sezen'in "Dinlerarası Diyalog İhaneti" (İstanbul 2005) isimli esere bakılabilir.

yaklaşımdır. Din ve ahlak dersleri Alman öğretmenlere verdirilmektedir. Türkçe, Almamnaya ve Hollanda'da yasaklanmaktadır.

Tarihe bakarsak Hıristiyan toplumlarda Müslümanların yaşaması oldukça zor olmasına rağmen; Müslüman toplumlarda Hıristiyanlar daha kolay yaşama şartlarına kavuşmuşlardır. Ermenistan'da bir Türkün yaşaması çok zor olmasına karşılık; Bakü'de birçok Ermeni gelin görülmektedir. İstanbul'un birçok semtinde kilise ve cami yanyana görülebilir. Oysa Avrupa ülkelerinde bu böyle değildir. Avrupa'da minareli cami bulmak da istisnadır. Ezan okutturulmamaktadır.

Dinlerarası diyalog faaliyetlerinin bilhassa resmî kurumlar dışında yapıldığı görülmektedir. Bu bakımdan, Diyanet İşleri Başkanlığının bu işe soyundurulması diyalogun temel fikriyle çelişir. Çünkü, amaç resmî ve geleneksel dışında egemenlik ve varlık alanları açmaktır.

Vatikan Dinlerarası Diyalog Sekreteriyasının başında bulunan Fitchgerald ile konuşan bir yazar şu soruyu sorar: "Amacınız samimi diyalog mu; yoksa Dünyayı Hıristiyan yapmak mı?" cevap ise; "hem evet, hem de hayır"dır.⁸

Türkiye'de diyalog ve benzeri yozlaşmalardan ve İslâmla yabancılaşmadan kuvvet bulan misyonerlik parayla menfaat sağlayarak, hatta cinselliği kullanarak yoğun bir faaliyet göstermektedir. Bu tip bir misyonerlik uluslararası hukuk açısından kabul edilebiliyor mu? Aslında misyonerlik her Hıristiyanın temel görevidir. Çünkü Hz. İsa "Gidin bütün uluslar, bütün öğrencilerim olarak yetiştirin. Onları Baba,oğul ve Kutsal ruh adına vaftiz edin" demektedir.⁹ Müslüman İslâma davet eder ve tebliğde bulunur. Hıristiyan ise tebliğle yetinmez. Her yolu dener. Bu bakımdan bir TV programında Prof. Dr. Niyazi Öktem'in İslâm misyonerliğinden bahsetmesi düşündürücüdür ve yanlıştır.

Sorun sadece din değiştirmek değildir; siyasi amaç taşımaktadır. Açılan her bir kilise gayri resmi çalışan bir konsolosluk gibidir. Bu gibi örneklerle milli devlete karşı "alternatif egemenlik alanları" açılmaktadır.

Katolik ve Protestanlık güdümündeki misyonerlik, kutsal kabul edilen Anadolu topraklarının kurtarılmasını, Müslüman Türk kimliğinin ve milli devletin ortadan kaldırılmasını hedeflemektedir. Misyonerlik, soğuk harp sonrası

⁸ ÖKTEM,N., "Misyonerlik Olayında İslam Kazançlı Çıkacaktır", Türk Yurdu Ocak 2005., Sh.54.

⁹ HARMAN,Ö. F., "Katolik Kilisesi Diyalogu ve Misyonerlik", Türk Yurdu Ocak 2005, sh.36.

değişmeye uygun olarak ve medeniyetler çatışması tezini haklı çıkaracak bir uygulamadır. Önemli olan sadece din değiştirme değildir. İnsanların toplumlarına, kültürlerine yabancılaştırılması, gelenek ve değerlerinin aşağılanması, vatandaşlık bilincinin ve milli kimliğin aşındırılması esastır. Bunun için para bile dağıtılır. Orta Doğuda ve Türk Cumhuriyetlerinde misyonerlik önce yabancı dil kurslarını kullanmakta, yeni TV' ler açılmakta, Açık Toplum Enstitüleri kurulmakta, sokak rejime karşı dış destekli olarak örgütlenmekte, sivil itaatsizlik yükseltilmekte, alternatif egemenlik alanları açılarak milli devlet etkisizleştirilmekte, milletler sosyolojik anlamda şaşkın sürüler, kalabalıklar haline getirilmekte, değişik magazin konularıyla uğraştırılmaktadır. İngilizce egemen kılınmakta ve toplumlar McDonaldlaştırılmaktadır.

Hindistan'a gönderilen bir Protestan Papazı oradaki Müslümanları Hıristiyanlaştırmaya çalışır. Bir süre sonra da ABD'ne dönen papaza faaliyetlerinde ne ölçüde başarılı olduğu sorulur. Alınan cevap şöyledir: "Bizim çalıştığımız bölgede belki çok az kimseyi, belki hiç kimseyi Hıristiyan yapamadık; ama üzerinde çalıştığımız bu bölgedeki insanların artık hiçbiri de Müslüman değil."¹⁰

Dinlerarası diyalog Müslümanları yumuşatmak, tepkisiz kılmak ve Yeni Şark Meselesi olan Büyük Orta Doğu Projesine (BOP) yol açmak ve destek olmaktır. Bir taraftan İslâm; İslâmi terör görüntüsü altında öcü gösterilmeye, yapay sözde cemaatler, görevini yapıp zamanla ortadan kaybolan ve garip işlerle uğraşan yapay tarikatlar yolu ile itibar kaybetmeye zorlanırken; diğer taraftan bazı Müslümanlar vasıtasıyla altı oyulmak istenmektedir.

Müslümanların birden fazla İncile sahip ve yozlaştırılmış Hıristiyanlarla temastan çekinecekleri bir şey yoktur. Müslümanların kendinden emin olmamalarını doğuracak hiçbir sebep de yoktur. Aslında Hıristiyanlığın içine düştüğü çelişkiler, Hıristiyanın Hıristiyanlıkla yabancılaşması bizi de üzmektedir. Ancak, uygulamada da ortaya çıktığı gibi diyalog, farklılıkları kabul ederek tarafların birbirini tanıması değil; tekleştirme ve Hıristiyanlığa davettir.

¹⁰ ZAIM, S., "Kurtuluşumuzun Reçetesi Türk- İslâm Sentezidir", Boğaziçi Dergisi, S.22., sh.13-14.